

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izloja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCOVENE

Abbonamenti: Mese 18 Lire; Estero, mese 20 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Bollettino No 921

Scontri di elementi corazzati in Tunisia

Vivace attività dell'aviazione dell'Asse 19 velivoli nemici abbattuti

Il Quartiere Generale Delle Forze Armate Comunica:

In Cirenaica intenso fuoco di artiglierie su concentramenti di forze avversarie.

Ripetuti scontri di reparti motorizzati nella regione tunisina hanno avuto esito nettamente favorevole alle truppe dell'asse che respingevano il nemico e guadagnavano terreno facendo alcune decine di prigionieri.

Campi di aviazione, nodi stradali, ammassamenti di automezzi sono stati pure attaccati con visibili risultati da velivoli da combattimento nostri e germanici nel settore Cirenaico e in Tunisia.

Nostre formazioni aeree hanno bombardato le attrezzature portuali di Bona e Algeri colpendo e incendiando navi alla fonda; in successivi duelli con la caccia britannica cinque Spitfire venivano abbattuti. Nel corso della giornata dieci altri aerei avversari precipitavano sotto il tiro dei cacciatori italiani e tedeschi, mentre quattro erano distrutti durante incursioni su Gela e Comiso. Tre nostri apparecchi non hanno fatto ritorno dalle operazioni.

Vojno poročilo št. 921

Spopadi motoriziranih oddelkov v Tuniziji

Živahno delovanje osnega letalstva 19 sovražnih letal sestreljenih

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

V Cirenaiki močno topniško delovanje na osredotočene sovražne sile.

Ponovni spopadi oklepnih motoriziranih oddelkov v tunisiki pokrajini so se gladko izšli ugodno za osne sile, ki so odbijale sovražnika, pridobile na ozemlju in zajele nekaj desetih ujetnikov.

Naša in nemška bojna letala so tudi z vidnimi uspehi napadla letališča, cestna križišča in zbirališča avtomobilskih vozil na bojišču v Cirenaiki in v Tunisu.

Naše letalske skupine so bombardirale pristanke naprave v Boni in Alžirju ter so zalede in zažgale zasidrane ladje; v naslednjih dvobojih z angleškimi lovci je bilo zbitih pet letal vrste »Spitfire«. V teku večerajšnjega dneva so nemški in italijanski lovski letalci zbili še 10 drugih nasprotnih letal, dočim so bila štiri nadaljna sestreljena pri napadih na Gelo in Comiso.

Trije naši stroji se niso vrnili.

Zahrbtni nameni Anglosaksoncev se sproti razkrivajo

Zagonetka v Toulonu je bila razvozлана z največjo hitrostjo. Iz dneva v dan se vedno bolj razkriva zadržega Angležev in Amerikancev, ki so upali, da se bodo lahko polastili francoskega brodogradništva s pomočjo Darlanovega izdajstva. V Washingtonu so se z Darlanom že dolgo pogajali o vsem tem in to priznavajo sedaj sovražniki sami. Dogovarjali so se o vsem, zlasti pa o najprimernejšem trenutku, kdaj naj bi francoske brodogradništv prešlo na anglosaksonsko stran. Za enkrat sedaj Darlana še ne bodo odstranili, ker bodo počakali, da se popolnoma uredi položaj francoske zahodne Afrike (Dakar), nakar bodo Darlana odstavili kot limono, ki je bila popolnoma izprešana. Kajti pred

Lepa finsko-italijanska svečanost

Helsinki, 1. dec. AS. V prijateljski svečanosti je poveljnik finske obrambe v Ladoškem jezeru izročil poveljniku italijanskih hitrih čolnov za vsako ladjo zastave finske mornarice. To dejanje naj po besedah poveljnika finske obrambe pomeni zahvalo finskih oboroženih sil za junaško pomoč, ki jo dajejo pri skupni protiboljševiški borbi junaške posadke italijanskih hitrih čolnov v vodah največjega evropskega jezera, kjer vedno sijajno zmagujejo nad vsako zasedo in čisto tudi proti mnogo močnejšim silam.

Mobilizacija v Španiji

Madrid, 1. decembra AS: Mobilizacija letnika 1941, ki se je začela večeraj zjutraj, je bila izvedena po vsej Španiji v popolnem redu ter v vzdušju navdušenja ter discipline. Velik del popisanecv je iz vrst bivših borcev in povratek v vojsko jim je bil priložnost za rodoljubno navdušenje. Tisk poudarja, da je administrativna in stanovanjska služba brezhibno delovala. Povsod se je pokazal rodoljubni duh, s katerim je prebivalstvo sprejelo nove vojakove.

Letalski napad na Moresby

Tokio, 2. dec. AS. Poročila, ki so dospela iz nekega japonskega oporišča, povedo, da so japonske letalske sile predvečernjimi večer pomnožile svoje napade na pristanišče Port Moresby na Novi Gvineji in da so povzročile težko škodo pristaniškim napravam in drugim vojaškim ciljem. Japonska letala so zadelata tudi vojašnice in skladišča. Vsa japonska letala so se vrnila s svojega poleta.

Ogorčeni boji na vseh bojiščih

Pri Tereku je bil sovražnik vržen nazaj — Med Volgo in Donom so Sovjeti zaradi velikih izgub le šibko napadali — Povsod so imeli velike izgube

Hitlerjev glavni stan, 2. dec. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Pri sunku nemških čet s severno od Tereka je bil sovražnik vržen nazaj in privedenih je bilo več sto ujetnikov.

Med Volgo in Donom so Sovjeti zaradi hudih izgub večeraj izvedli samo šibkejše napade. Napadi v velikem donskem kolenu so bili s protinapadi zavrnjeni. Proti močnejšim sovražnikovim skupinam ob srednjem toku Dona so bili poslani v borbo močni oddelki nemških in italijanskih bojnih letal.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča in na področju Ilmenskega jezera so nadalje v teku ogorčene borbe. Sovjeti so pri teh brezuspešnih napadih doživeli spet visoke krvave izgube in izgubili 25 oklepnih vozil.

Letalske sile so obstrlejevale sovražno pehoto in oklepne sile, kakor tudi topniške postojanke in ceste za dovoz. 22 oklepnih voz je bilo v polno zadetih z bombami.

se spominjamo, so bile potopitve jeseni leta 1941 občutno manjše kakor v novembru. To leto pa ne samo, da se je število potopljenih ladij povečalo, marveč je doseglo presenetljivo višino 1.035.000 ton, kar pomeni, da delujejo nemške podmornice na stalno naraščajočem področju. Pri tem je važno še to, da se število nemških podmornic kar naprej množi. Angleška admiraliteta ni zaman priznala, da nemške podmornice odslej nastopajo v večjih skupinah.

Berlin, 2. decembra. AS. Iz vojaškega vira javljajo, da so pri Toropecu našli Stalinov ukaz pod št. 139, v katerem je bilo ukazano, da je treba slehernega ruskega vojaka, ki bi se za več kakor 20 m oddaljil iz prvobitne bojne črte, nemudoma ustreliti, in sicer mora to storiti vojak, ki je ubežnemu najbližji. S tem svojim ukazom hoče Stalin brez dvoma zaježiti vedno bolj naraščajoče dezerterstvo boljševiških vojakov.

Japonski uspehi po enem letu vojne

Potopili so 243 vojnih in 394 prevoznih ladij, 510 pa zajeli

Tokio, 1. dec. AS. Prihodnjega 8. decembra se bo končalo slavno obdobje najobširnejših vojaških podvigor japonske vojske v enem letu na velikanskih bojiščih vzhodne Azije ter na ozemljih z najrazličnejšim podnebjem.

Številke z izredno jasnostjo dokazujejo velikanske uspehe te ogromne vojne, ki so jo vodili Tennovi vojaki proti špekulaciji in domišljavosti anglosakških bogatašev ter njihovih zaveznikov od Pearl Harbourja preko Hongkonga, do Filipinov, Malajskega polotoka, Singapurja, do velikih otokov med Azijo in Avstralijo in vse do Aleutov, Birme, do številnega Oceanskega otočja in do neposrednega ogražanja avstralske celine. Velikanske številke neizpodbitno pričajo o uspehih, ki so tako prizadeli ter ponižali sovražnika, ker so ga ranili na njegovem najnevarnejšem mestu: v toliko opevani pomorski moči. Mogočen obračun o pomorskih japonskih zmagah je vsebovan v naslednjih pomembnih številkah: v enem letu našlemejših bojev je sovražnik zgubil 243 vojnih ladij, med katerimi je bilo 11 oklepnih, 13 letalonosilk, 41 križark in 38 rušilev; vse te ladje so bile potopljene, težko pa je bilo poškodovanih 127 ladij, med katerimi je bilo 11 bojnih ladij, 4 letalonosilke, 20 križark, 19 rušilev. Poleg tega je bilo potopljenih 394 prevoznih ladij, 510 pa zajetih. S temi uspehi, ki jim ni primere v zgodovini vseh časov, je Japonska skupno s silno pomembnimi ozemeljskimi uspehi trdno položila temelje za ustvaritev in razvoj velike Vzhodne Azije, kakor je določeno v načrtu za novi red na Daljnem vzhodu.

Ljubljana, 2. decembra 1942.

Govor, ki ga je imel danes dopoldne ob enajstih Duce v fašistični in korporativni zbornici, bomo objavili jutri v posebni izdaji našega lista.

Letalstvo je prizadejalo angleškim četam v zapadni Cirenaiki znatne materialne izgube. V Tunisu so nemške in italijanske čete prešle v protinapad in vrgle sovražnika iz več krajev. Privedenih je bilo večje število ujetnikov. Oddelki sovražnih padalcev so bili razkropljeni in uničeni je bilo 9 oklepnih voz. Nemški lovci so sestrelili podnevi brez lastnih izgub 8 angleških lovcev.

Nad morjem okrog Anglije in nad zasedenim zapadnim ozemljem so naši lovci sestrelili 7 letal. Vsa nemška letala so se vrnila.

Berlin, 1. dec. AS. Govoreč o velikanskih uspehih nemškega podmorniškega orožja v novembru poudarja berlinski tisk, da so nemške podmornice potopile v tem mesecu največ ladij v sedanji vojni in kaj neugodnih okoliščinah. Kakor

Darlanom je general de Gaulle, ki mu morajo Anglosaksonci priznati pravice prvorojenstva.

Med tem pa se bitka v Afriki nadaljuje že več tednov in vedno bolj stopa v ospredje bojišče v Tunisu.

Na vzhodnem bojišču pa boljševiki vztrajajo v svoji ofenzivi vkljub silovitim izgubam. Ob Donu in Volgi traja Timošenkova ofenziva že dvanaest dni. Sedaj stopa v ospredje nemška protiofenziva v tem odseku. Napad pri Kalininu in Toropecu se je obnovil. Izgube boljševiških tankov so ogromne. Nemško letalstvo je v ogromni premoči, dasi so se pojavile nove skupine boljševiških letal. Stalin se je zagnal z vso silo v boj, ker je menil, da bo tokrat naletel na slabotno točko protiboljševiške fronte. Vsekakor se bo boljševiški diktator ob koncu zavedel, da je bil le elepo orodje v rokah plutokratskih zaveznikov.

Sovražniki so že nekaj tednov dajali znake, da so popolnoma izgubili oblast nad samim seboj in so razlagali drzne načrte o »zmagi«. Ti naši sovražniki pa pripravljajo v svojih maščevalnih načrtih nič več in nič manj ko popolno zasužnjenje evropskih narodov anglosaksonskim plutokratom. Ta glavnim namen anglosaksonske koalicije mora biti vedno vsem pred očmi in vsakem trenutku in ob vsaki priliki.

Razočaranje med Sovjeti

Berlin, 1. decembra AS: Poostreno razočaranje se pojavlja v sovražnih poročilih o dogodkih na vzhodnem bojišču. Zadeva je popolnoma razumljiva. Dnevi teko, teko tudi tedni, ne vidijo pa se senzacionalni uspehi, ki si jih je ruski glavni stan ne le obljubljal, marveč jih smatral že za dosežene v začetku velikanske Timošenkove ofenzive proti nemškim postojankam na srednjem odseku. Moskva ne more povedati nič določnega o fantastičnih številkah prijetih ujetnikov, uničenih tankov, sestreljenih letal, o dnevnih 100 km globokih napredovanjih v kraje, katerih ne vedo označiti. Mogoče bo kak boljševik ali Anglež ali Amerikanec to opravičeval s potrebo vojaške tajnosti, toda prava razlaga je popolnoma drugačna. Na južnem in srednjem odseku vzhodnega bojišča so Nemci in zavezniški že ustalili bojišče, čeprav boljševiški valovi še butajo na zaščitne stene nemških čet med Donom in Volgo ter ob črti Kalinin-Toropec.

Delovanje obrambe se kaže v stalno moč-

nejših protinapadih, ki so vedno večji, dočim silovitost sovražnega orkana ponehaje. Od začetka je bila sovražna ofenziva kompaktna ter množična, danes pa obstoja le v vrstah napadov na posamezne točke, ki ne uspejo in tudi ne morejo uspeti, saj ni prave zveze med raznimi napadi.

Boji se nadvljujejo med snegom, ki divja in pokriva grmade sovjetskih trupel ter ograjda topov in tankov. Največji obrambni uspehi so se pokazali v zadnjih 24 urah med Donom in Volgo. Večkrat je sovjetska pehota, posebno pa konjenica, ki je imela izredne izgube, napadala nemške ter romunske vrste, pa je bila vržena nazaj preko svojih izhodnih postojank. Tudi v donskem kolenu postaja vojna usoda neugodna za sovražnika. Njvečji uspeh dosedanje protiofenzive je v preprečitvi nadaljnjih velikih napadov ker so Nemci z doseženimi klini razkosali ruske sile, ponekod daleč v globino. Kmalu bo nastopil trenutek, ko bodo dosedanj napadalci morali misliti le na obrambo.

Položaj na vzhodnem bojišču

Berlin, 2. dec. AS. Med dnevniki, ki danes zjutraj poročajo o dogodkih na vzhodnem bojišču, podaja tudi »Völkischer Beobachter, slika o splošnem položaju, ki vlada tamkaj po zadnjih poročilih. Pod tristoletnim naslovom »Trdi boji na vzhodnem bojišču« naveda narodnosocialistični list posamično različna bojišča, kjer so te dni potekali najzagrizenjši boji. Med Volgo in Donom so boljševiki nadaljevali s silovitimi množičnimi napadi na nemške obrambne črte. Po ledu, ki je zavladal prejšnji teden, je zapihal še široko in je zopet povzročil padee termometra. Kakor poroča nemško poveljstvo, je sovražnik napadal najbolj s močnimi tankovskimi silami pod zaščito topovskega ognja. Napadi so bili načrtno odbiti od nemških in zaveznikovih čet, ki so zadale nasprotniku porazne izgube. Od 22. novembra do večeraj so nemški protitankovski topovi uničili 75 sovjetskih tankov, med njimi nekatere največje vrste. V velikem donskem kolenu so nemške in romunske čete Sovjetom preprečile množične napade. Nekaj nemških protinapadov je doseglo nameravane uspehe. Jugovzhodno od Toropeca so boljševiki tudi 30. novembra

vembra nadaljevali svoje močne napade. Pa tudi obramba je bila močna in izdatna bolj kakor kdaj koli. Tudi pri Elbrusu navzlec ledu in snežnim zametom vojno delovanje ni prenehalo. Nemški planinski oddelki v svojih zavetiščih trdno drže gorске prehode ter preprečujejo sovražniku ofenzivno delovanje. Vzhodno od ceste Majkop-Tuapse so ta teden potekali nadvse zagrizeni obrambni boji. Pred nekaj dnevi so boljševiki prešli v napad na odseku nekega planinskega polka, poskušajoč si izsiliti prehod. 26. novembra so po predhodnem topniškem mognju napadli na celem bojišču. Nastop branilcev je zadržal glavnino nasprotnih mase in ji zadal hude krvave izgube. Samo nekaj osamljenih skupin se je moglo približati nemškim postojankam, pa so bili kmalu prepedeni v bojih s hladnim orožjem. Jugovzhodno od Ilmenskega jezera so se ogorčeni obrambni boji tudi 30. novembra nadaljevali. Sovjetska pehota, ki jo je podpirala močna tankovska skupina, je napadla nemške obrambne črte, ne da bi dosegla kak uspeh. Boljševiki so poleg mnogoterih mrtvih pustili na bojišču 26 tankov.

Pred tremi leti so Sovjeti napadli Finsko

Helsinki, 2. dec. AS. Vse finsko časopisje se je spominilo tretje obletnice sovjetskega napada na Finsko in je zatrdilo, da je sedanja vojna logična posledica in nadaljevanje napada, ki ga je leta 1939 sprožila Moskva, pa se je pozneje zaključila s pravičnim mirom. Finska, pišejo listi, se bojuje v svesti si odgovornosti, ki jo ima do vse zahodne omike, zraven pa se zaveda tudi vse boljševiške nevarnosti, ki bo izginila, čim bo sovjetska vojaška moč končno veljavno uničena. Neopametno je zatorej govoriti o kakšnem nesmielnem in prežgodnjem miru, dokler Evropa ne bo zavarovana pred temi strašnimi grožnjami. Listi soglasno ugotavljajo, da se finski prispevek v skupni križarski vojni proti boljševizmu razvdi iz žrtve, ki jih je sovjetska vojska in sovjetsko orožje utrpelo v najhujših bojih na najsevernejšem koncu bojišča, kar ima nedvomno svoje posledice in vpliv na potek

celotne vojne. Finska, nadaljujejo listi, lahko ugotavlja, da je ostala vedno ista pred kruto stvarnostjo v nasprotju z lagodnim zvitorpestvom drugih narodov. Vojna leta 1939 je bila za Finsko izraz zvestobe njenih idealov. Sedanja vojna, ki je nadaljevanje prejšnje, ne more prineesti drugega kakor zmagovit izid, kajti Bog ne bo dopustil, da bi pravica klonila pred klam in krivico.

Buenos Aires, 2. dec. AS. Po uradnih podatkih je bilo v Združenih državah od decembra 1941 do danes med delavstvom vojne industrije zaradi nesreč 44.500 mrtvih in okoli milijon ranjenih.

Pogovori s slovenskim ljudstvom: Reorganizacija

Casnikar g. Alessandro Nicotera je imel snothi po radiu Ljubljana naslednje predavanje:

Komunisti si sedaj v svojih skrivališčih sami sebi delajo hude očitke. Izrečno priznavajo, da so se zmotili. Z dobro znanim sadizmom si nalagajo vrečo pogrešk. Med njihovimi največjimi izpovedmi je tudi ta, da niso dobro postopali s prebivalstvom.

Da so klali žene, otroke in duhovnike, da so barbarsko mučili na tisoče nedolžnih, da so iznašli najkrutejša preganjanja, da so izropali in uničili vse, da so skušali s silo vsiliti svoja načela, pomeni zanje kratkomočno to, da so zagrešili male napake. Če so kmelom izropali vse, kar so imeli, tedaj se to v komunističnem izrazoslovju naziva »zaplomba, ki se ni razvijala pravilno«. Če so bile cele družine podavljene v spanju, če so bile mladenke zakopane žive, če so bila uboga trupla oskrunjena, tedaj prihajajo te podtalne propalice na dan z izjavo, da se je vse to zgodilo po pomoti. To pravijo danes.

Pozneje bomo odkrili vir tega poznega obražanja. Trenutno moramo podčrtati, da se vsi

Nadaljevanje na 2. strani.

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 3. decembra: Franc Keaverij, spoznavalec; Sofonija, prerok; Hilarija, mučenica; Agrikola, mučenica; Jazon, mučenec.

Petek, 4. decembra: Barbara, devica in mučenica; Peter Hrizolog, škof in cerkveni učnik; Osmund, škof — 1. petek.

Novi grobovi

† V Novem mestu je dne 1. decembra v 87. letu svojega delovnega življenja umrl g. Ferdinand Seidl, gimnazijski profesor v p. vladni svetnik bivše Avstrije, častni član občine Novo mesto, dopisujoči član Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu in Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, itd. Pogreb bo v četrtek, dne 3. decembra ob pol štiri popoldne na novomeško pokopališče.

† V Ambrosu na Dolenjskem je umrl, komaj 44 let star, g. Vidmar Ludvik, trgovec. Bil je skrben družinski oče, marljiv in sposoben gospodar ter veran in pošten mož. Za reveže je imel vedno odprte roke in za vsako dobro stvar je rad prispeval. Imel je velik krog prijateljev in znancev, težko ga bo pogrešalo ne samo njegova družina, temveč vsa ambroska fara in okolica. Zaradi mnogih dobrih del, ki jih je storil, ne bo nikoli pozabljen. Naj mu Bog vsa dobra dela v nebesih bogato poplača, njegovo izmučeno telo pa naj v miru počiva v ambroski zemlji, ki jo je tako ljubil.

† V Ljubljani je umrl gosp. Anton Švajcar, posestnik. Pogreb bo v petek, dne 4. decembra ob pol treh popoldne iz kapele sv. Marije na Zalah na pokopališče k Sv. Križu. Naj jim sveti večna luč! Žalostim naše iskreno sožalje!

Lepa knjiga je najlepše Miklavžev darilo

Prav posebno priporočamo zadnje novosti:

Budak: Ognjišče I-II, L 145.—
Kuciper: Goritane, L 60.—
Salvaneschi: Paganini - Chopin, L 60.—
Wagner: Leto Gospodovo, L 32.—
Deitdda: Golobje in jastrebi, L 23.—
Papini: Priče trpljenja, L 35.—
Hichens: Alahov vrt, L 42.—
Jammes: Gospod Osteronski, L 18.—
Axei Muache: San Michele, L 41.—
Lagerlöf: Klara Gulteborg, L 26.—
Vse knjige so vezane v platno!
LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
Pred Skofijo 5, Miklošičeva cesta 5

— Ravnateljstvo IV. moške realne gimnazije v Ljubljani obvešča vse učence, ki zaradi višje sile niso mogli opraviti izpitov za preteklo šolsko leto, da se bodo ti izpiti vršili v tem mesecu. Učenci, ki žele delati izpite, naj se čimprej javijo pri ravnateljstvu.

— Mraz traja dalje. Že 15. dan vlada mrzlo vreme. Vrste se sicer spremenjuje, ko se menjata temperatura in zračni tlak, toda nikakor ne pride do močnega preobrata, da bi nastopilo deževno, odnosno snežno vreme. Sedaj so se pojavili spet znaki, ki kažejo na večjo vremensko spremembo, kajti v prvi vrsti je padel barometer in drugič stoji megla na Barju prav visoko. V sredo zjutraj je barjansko ravan pokrivala zelo lahna slana. Pozneje se je pojavila visoka megla, ki se je posebno v mestu zelo zgostila. V torek je bila dosežena najvišja dnevna temperatura + 1,3°C, je padla napram ponedeljku. V sredo zjutraj je bil temperaturni minimum — 3°C. Barometer pa 762 m/m.

— Nad 22 milijonov lir nepremičninskega prometa. Kupčije z nepremičninami proti koncu leta navadno zastajajo, kakor je to bilo običajno tudi prejšnja leta. Razlog za to je v prvi vrsti v tem, da se ne komplicira plačevanje zemljiškega davka. Tudi letos je bilo novembra manj kupnih pogodb zaznamovanih v zemljiški knjigi kakor pa druge mesece. V 11 mesecih je zemljiška knjiga ljubljanskega okrajnega sodišča zaznamovala 429 kupnih pogodb, s katerimi so bile prodane različne, v raznih katastrskih občinah Ljubljane in okolice ležeče nepremičnine v skupni vrednosti 22.497.369 lir. Na nepremičninskem trgu je sicer zadnji čas mnogo ponudb in so napredaj najrazličnejše zemljiške parcele, kakor tudi hiše, vile in manjša posestva, toda povpraševanje je manjše. V novembru je bilo zaznamovanih 15 kupnih pogodb za vrednost 2.376.700 lir, ko je bilo oktobra 43 kupnih pogodb za vrednost 4 milijone 925.068 lir.

— Volkovi na Portugalskem. Na severnem Portugalskem so se volkovi tako razmnožili, da so oblasti sklenile prirediti večje pogone za volkove.

— Ogromen požar v Braziliji. V Estrelli, mestu v južni Braziliji, je nastal požar, ki se je silno razširil. Požar je popolnoma uničil več tovarov.

— Dolžnost prijavljanja za žide na Madžarskem. Madžarski uradni list »Esti Ujsag« poudarja, da bodo v bližnjem času sistematično začeli prijemati posamezne žide po letnikih. Da bodo mogli prijati vse žide, bo uvedena dolžnost prijavljanja za vse žide od 18. do 48. leta. S to odredbo se bo število obveznikov za vojsko in delo znatno zvišalo. Najprej bodo prišli žide od 18. do 28. leta.

— Na leto okrog 16 milijonov neviht. Po zapiskih observatorijev, katerih je na svetu okrog 3000, se pojavi na zemlji na leto okrog 16 milijonov neviht. Na dan odpade približno 44.000 neviht. Če vzamemo, da traja vsaka nevihta povprečno pol ure, dobimo fantastično visoko število minut in sekund, med katerimi divjajo nevihte. Gotovo je, da zemlja ni niti minute brez nevihte, neke gotovo divja nevihta.

— Naseljevanje Tracije. Tracijo, posebno ozemlje med rekama Mesto in Strumo, naseljujejo po načrtu. Večinoma se vračajo v svoje rojstne kraje Bolgari, ki so bili leta 1918. Iznajni iz Tracije. Po podatkih bolgarskega notranjega ministrstva je bilo doslej naseljenih okrog 100.000 ljudi.

— Huda kazen za nezveste žene. Pri nekem južnoafriškem zamorskem rodu, pri katerem so se še ohranile precej divje navade, poznajo posebno hudo kazen za žene, ki so spremenile zakonsko zvestobo. Odreženo je nos. To prelomilo obraza morajo nositi celo življenje kot madež — če se mož ne da omečiti in jim čez nekaj časa odpusti. To se zgodi bolj pogosto, kakor bi človek mislil, ker so namreč žene obremenjene najbolj pridne delavke in za moža pogosto nenadomestljive. Kot znak sprave mora epaka na obrazu izginiti — žena dobi potem od dnačega vračarja umeten nos.

— Usoda gledališke igralk. Na Dunaju je v starosti 73 let umrla znana gledališka igralka Ana Dirkens, ki so jo svoj čas posebno slavili kot Adelo v »Netopirju« in kot očarljivo »Brüchrichtl« v »Ptičarju«. Med prvo svetovno vojno je umetnica prekinila s svojimi vlogami, da je lahko kot sestra Rdečega križa stregla ranjenim vojakom v lazareti na vzhodni fronti, kjer je v bitki pri Gorlicah tudi izgubila svojega moža, majorja pl. Hammerstein-Equorda. Ko je vsled nesreče postala nesposobna za delo, se je vrnila na Dunaj, kjer je imela naposled trafiko v bližini dvornega gledališča.

Ljubljana

1 Pred mesečno rekolekcijsko duhovnikov na prvi petek bo najprej v kapeli od 4—5 pop. skupna adoracijska ura s premišljevanjem, rožnim vencem in blagoslovom. Nato bo ob navadnem času rekolekcijske ura v kapeli in važen nagovor v dvorani. Vsi v Ljubljani bivaajoči gg. duhovniki vljudno vabljeni k obilni udeležbi. — Vodstvo.

1 Maša zadušnica za pok. inž. Francem Emmerjem bo v petek, 4. t. m. ob sedmih v frančiškanski cerkvi, v kapeli za glavnim oltarjem. Prijatelji in znanci vabljeni!

A. BOŽIČ

LJUBLJANA
Frančiškanska ulica 3

Opozorilo SV. MIKLAVZA, da si za svoje obdarovance izbere darila, kakor so: precizne ure - moderni nakit - krasno keramiko - servise s pravim srebrom itd.

Taka darila so dragocena in trajno vrednosti

1 Razstava v Jakopičevem paviljonu Kalin-Kregar-Omerza-Putrih se zapre neprekinjeno 3. decembra. Ta dan bo imel ob pol 15 vodstvo po razstavi gg. akademski slikar Stane Kregar.

1 Jezikovni tečaji italijanski, nemški, francoski itd. — v središču mesta pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2 — prične dne 7. decembra. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer (po želji) v začetnem, nadaljevalnem ali konverzacijskem oddelku. Najuspešnejša učna metoda. Tečaji so uradno dovoljeni. Vpisovanje in informacije dnevno do 19. ure.

1 Na III. letošnjem simfoničnem koncertu je izmed domačih skladateljev prvi na sporedu Anton Lejovč, ki je v resnici tudi prvi naš simfonični skladatelj. Po daljšem presledku bo izvajal njegov Andante za veliki orkester, ki je doživel svojo prvo izvedbo na koncertu Glasbene Maticе ljubljanske 12. marca 1940. leta v veliki dvorani Narodnega doma. Andante je simfonična skladba, mogočnega, globokega čuta in krasne invencije. Njena notranja zgradba je duhovita, instrumentacija sijajna in delo sestoji v svoji notranji zgradbi iz treh stavkov: iz glavnega prvega stavka, iz srednjega stavka in iz repeticijske glavnega stavka, ki se proti koncu močno stopnjuje. Poleg Lajovca so na sporedu še Rossini, Grieg in Dvořak. Koncert bo v ponedeljek, dne 7. decembra ob 18. uri v veliki unijski dvorani. Izvajal ga bo simfonični orkester pod vodstvom D.M. Sijanca. Na tem koncertu bo sodeloval pianist prof. Trost ter igral Griegov Koncert na klavir in orkester. Vstopnice v knjigarni Glasbene Maticе.

1 Rokodelski oder. V nedeljo, 6. decembra, bodo igralci Rokodelskega odra vpriporili nad vse zabavno in prikupno Connersovo komedijo »Roksi«. Pri prvih predstavah je žela velik uspeh, zato cenj. občinstvo vljudno opozarjamo, da si vstopnice preskrbi v predprodaji, ki bo v nedeljo od 10—12 in dve uri pred predstavo, v društveni pisarni, Petrarkova 12-I.

1 »Višarska polena« je naslov odlični slovenski drami, ki jo je za Rokodelski oder priredil g. Pirnat. Delo je polno pristne kmetijske karakteristike, ki daje igri posebno prikupnost in lepoto. Igralci jo bodo uprizorili na praznik 8. dec. ob pol 5 popoldne. Opozarjamo na predprodajo vstopnic, ki bo v nedeljo od 10—12 in dve uri pred pričetkom, v društveni pisarni, Petrarkova 12-I.

KDOR POTREBUJE premog ali drva, naj pride z nakaznico k »GORIVO« Karlovška cesta 8

1 Miklavževanje v deškem vzgajališču na Selu bo v nedeljo, dne 6. dec., ob 4 popoldne. Zaradi pomanjkanja prostora si čimprej preskrbite vstopnice. Vse informacije se dobe pri vratarju.

1 Za visokega dostojanstvenika mestno županstvo nujno potrebuje dve opremljeni sobi s souporabo kuhinje v središču mesta. Stranke, ki bi mogle s takim stanovanjem ustreči, naj se zglaste v glavnem mestnem vložišču, v sobi na levi strani večje magistratne hiše za vodnjakom.

1 Miklavž v Drami. Kakor vsako leto, se bo tudi letos oglašil Miklavž s svojim spremstvom angelov in parklov v gledališču in bo delil otrokom darila. Prišel bo v soboto ob 14. uri k predstavi P. Golieve pravljice: »Princeska in pastirček«, ki jo bodo igrali po znižanih cenah od 12 lir navzdol. Miklavž bo prišel tudi k nedeljski mladinski predstavi ob 10. uri »Sneguljčica« in v torek ob 14. uri k »Peterčkovim poslednjim sanjam«. Darila za otroke morajo prispeti najkasneje do začetka predstave.

1 Hranilni in posojilni zavod v Ljubljani v likvidaciji obvešča vse upnike, da morejo od sodišča odobreno kvoto dvigniti vsaki dan od 10—12 v prostoru zadrage, Bleiweisova 38, pritišče, desno.

1 Zaradi zapornice drž. železnice na Zaloški cesti, ki so večkrat dalj časa zaprte, se tramvajski službeni vozovi, ki odhajajo z Ajdovščine ob 19.27 v Moste, vračajo v remizo šele po 20, spremljajoče osebe pa še kasneje na svoje domove. Da bi se omogočilo obratovanje, odgovarjajoče odredbam, je uprava električne cestne železnice odredila, da bodo ti vozovi od 2. t. m. dalje vozili samo do vojaške bolnišnice, t. j. do zadnje postaje tostran proge na Zaloški cesti.

1 Stanovanjske odpovedi. Ljubljansko okrajno sodišče je v 11 mesecih letos zaznamovalo 663 stanovanjskih odpovedi, ko jih je bilo lani v tem času 1138. Letos v novembru jih je bilo

Severna Afrika: Italijanski tanki v akciji.

41. lani 54, v oktobru letos 43, lani 85 in v septembru letos 44, lani 125. V novembru je bilo največ odpovedi zaradi neplačane najemnine, ko so ostali nekateri najemniki dolžni po 4 in še več mesecev.

1 Živilski trg. Megla je zavila v sredo živilski trg. Branjevi morajo sedaj limone prodajati na težo, ne več po posameznih kosih. Limone so sedaj po 4.85 lir kg. Na prodaj je dalje lepa uvožena cvetja. Vedno več prihaja na trg iz južne Italije pomaranč in mandarin. Tudi lepa in zlatna jabolka so na izbiro. Domače zelenjave je bilo precej. Živiljenje na trgu se je splošno zaradi mraza pričelo precej pozno, trg je oživel šele po 9 in je končal okoli 11 popoldne.

Naznanila

GLEDALIŠČE. Drama. Četrtek, 3. decembra ob 16: »Hamlet.« Petek, 4. decembra: Zaprti. (Generalica.) Sobota, 5. decembra ob 14: »Princeska in pastirček.« Miklavžev nastop. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol. Ob 17: »Deseti brat.« Izven. Opera. Četrtek, 3. decembra ob 16: »Slepa miš.« Red. Četrtek, Petek, 4. decembra ob 15: »Slepa miš.« Izven. Znižane cene od 20 lir navzdol. Sobota, 5. decembra ob 16: »Thais.« Premiera. Red. Premierski.

ROKODELSKI ODER. Sobota ob 4: Miklavžev večer. Nedelja ob pol 5: »Roksi.« Torek ob pol 5: »Višarska polena.« Predprodaja vstopnic na dan predstave od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrarkova 12, I. nadst.

RADIO. Četrtek, 3. decembra. 7.30 Slovenska glasba — 8 Napoved časa — Poročila v italijanskini — 12.30 Plošče — 12.50 Poročila v slovenskini — 12.45 Lahka glasba — 13 Napoved časa — Poročila v italijanskini — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženil Sil v slovenskini — 13.25 Prenos za Nemčijo — Orkester vodi dirigent Petralla — 14 Poročila v italijanskini — 14.15 Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijance — Lahka glasba — 15 Poročila v slovenskini — 17 Poročila v italijanskini — 17.10 Pet minut gospoda X — 17.15 Koncert pianistke Marchi — 17.40 Pisana glasba — 19.30 Poročila v slovenskini — 19.45 Valček — 20 Napoved časa — Poročila v italijanskini — 20.45 Koncert orkestra Gora — 21.15 Onerna glasba — 22 Predavanje v slovenskini — 22.10 Pisano glasbo izvajajo Radijski orkester iz Budimpeste — 22.45 Poročila v italijanskini.

LEKARNE. Nočno službo imajo leparne: Sušnik. Marjin trg 5; mr. Den-Klanjšček, Gospodstvska cesta št. 4, in mr. Bohine, ded. Cesta 29, oktobra 31.

Dober Miklavžev nasvet!

Za Miklavža so najprimernejša praktična darila trajne vrednosti kakor: pisalni stroj, gramofon, dobra nalivna peresa, žepni nož in mape. — Najtežje bi bilo pisalnih strojev, gramofonov ter plošč, nalivnih peres Parker,

Mont Blanc, Aurora, Zemax, Everest itd. — ter note in mape v starinski kožni imitaciji — Vam nudi po najnižji reklamni ceni

II. EVEREST.

Pred nakupom si oglejte razstavljene predmete v izložbah tt. EVEREST — PREŠERNOVA 44

Pohorske pravljice Veselja dom

ti dve knjigi sta najlepši darili za svetega Miklavža!

Kupite jih pravočasno do tleer jih je še kaj! Naročite »Slovenčev knjižnico«! Svojim daljnim in bližnjim prijateljem boste naredili najlepše božično veselje, če jim naročite to najboljšo družinsko zbirko knjig!

Potrtega srca naznanjam v svojem in v imenu sorodstva, da me je moj ljubljani soprog, oziroma brat, svak in stric, gospod

SEIDL FERDINAND

gimnazijski profesor v pokoju, vladni svetnik bivše Avstrije, odlikovan z redom sv. Save IV. bivše Jugoslavije, častni član občine Novo mesto, dopisujoči član bivše Jugoslovanske Akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, dopisujoči član slovenske Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani; nadalje častni član Geografskega društva na univerzi v Beogradu, Geografskega društva v Ljubljani, Muzejskega društva in Prirodopisnega društva v Ljubljani, Hrvatskega prirodoslovnega društva v Zagrebu, Osrednjega društva SPD v Ljubljani in podružnice SPD v Novem mestu, član častnega predststva Akademikega starešinskega društva Jadrana v Ljubljani, dopisujoči član drž. Zavoda za geologijo na Dunaju in drž. Zavoda za meteorologijo in geodinamiko na Dunaju, bivši mnogoletni refer. Akademije znanosti na Dunaju.

za vedno zapustil v torek, 1. decembra 1942, v 87. letu svojega delovnega življenja. Na zadnjem potu spremimo blagega pokojnika v četrtek, 3. dec., ob pol 4 pop.

Novo mesto, 1. decembra 1942.

PAVLINA SEIDL, soproga; FRANC, trgovec in posestnik, brat; MILICA dr. GLOBEVNIKOVA, odvetnikova soproga, sestra, in ostalo sorodstvo

REKTOR KR. UNIVERZE V LJUBLJANI in PROFESORSKI ZBOR FILOZOFSKE FAKULTETE naznanjata žalostno vest, da je umrl

dne 1. decembra 1942 gospod

Alfonz Paulin

honorarni univ. profesor in direktor univ. botaničnega vrta v pokoju

Zasluznemu akademskemu učitelju in odličnemu znanstveniku bo univerza ohranila časten in hvaležen spomin.

V Ljubljani, dne 2. decembra 1942.

Nekaj za mlada srca

Spet se je leto vrnilo okrog, v veselje vseh pridnih in dobrih otrok, in zopet prišel bo sveti Miklavž za hrbtnom rožljaj mu bo črni grdavi.

Svetnikova roka pisma odpira, pisma odpira in želje prebira. Prošnje velike in skromne so vmes, kako vsem ustreže naj potnik z nebes?

Igračk in sladkorčkov si bratec želi in sestra punčko, ki sama zaspi. Najbolj pa ga gane pismo drobno, da solzo otare si z zlato roko. Janezek piše: »Ljubi svetnik, prosim Te, hodi moj posrednik. Ti sam veš, kako je meni hudo, od kar mi je mamica moja umrla. Ti jo gotovo dobro poznaš in kakor jaz rad jo imaš. Sedaj, ko prišel boš z nebes na zemljo, sv. Miklavž, Te prosim lepo, prinesi od mamice pismo ljubo, če misli še name, kot jaz mislim na njo, če misli še name, me rada ima ubogega svojega Janezka.«

Resnični Robinson

Daniel Defoe je leta 1719. napisal svoj slaven roman »Robinson Crusoe«, ki se je ko blisk razširil po vsem svetu. Vsebinsko romana tvorijo resnični dogodivljaji škotskega pomorščaka Aleksandra Selkirka. Ta se je bil na morskem vožnji sprl s svojim kapitanom, nakar so ga na lastno željo izkrcali na otoku Juan Fernandezu, kjer je moral bivati 4 leta in 4 mesece. V avgustu leta 1709. pa je ondi prišel kapitan Rogers in ga je odpeljal nazaj v Anglijo.

Kmalu se je izvedelo, da je Aleksander Selkirk tisti Robinson iz Defoejeve knjige. Zatorej je bil v posebni časti on in njegova škotska rojstna vas Largo, kjer je po svojem povratku prav siromahno živel. Ker ni imel nobenega veselja do dela in je njegov tast tudi rajši sedel po krčmah, je obema prav trda predla.

Vdova škotskega lorda s svojima sinovoma je obiskala pravega Robinsona.

Nekega dne sta sedela skupaj in zabavljala čez elabe čase. Tedaj se je pripeljala gospoška kočija skozi vas in se je ustavila pred bomo hišico. Izstopila sta dva dečka in gospa v črni obleki, ki je bila vdova nekega škotskega lorda. Oba dečka sta bila brata Defoejeve knjige in sta bila tako navdušena, da sta hotela na vsak način videti tistega Robinsona.

Selkirku se je to neznansko dobro zdelo. Dejal je: »Potem pa me morata oba mlada gospoda videti prav takšnega, kakršen sem bil kot pravi Robinson.«

Sv. Miklavž je dober

»Anrejšek, počakaj me! Bova šla skupaj,« je zaklical vesel rdečeličen deček s šolsko torbico na rami, ki je pravkar stopil z velikega vrta, sredi katerega je stala lepa hiša, in stekel za drugim dečkom, ki je s knjigo in dvema zvezkoma pod pazduho počasi šel proti šoli. Andrejšek se je ustavil in počakal Stojana, ki je pridrl od njega. Bil je nekoliko večji kot Stojan, bolj temnih las in bolj blede v obraz. Ko pa ga je tovariš bliže pogledal, je videl, da ima njegov prijatelj oči vse zardele in mu še sedaj ustnice nekako trepetajo.

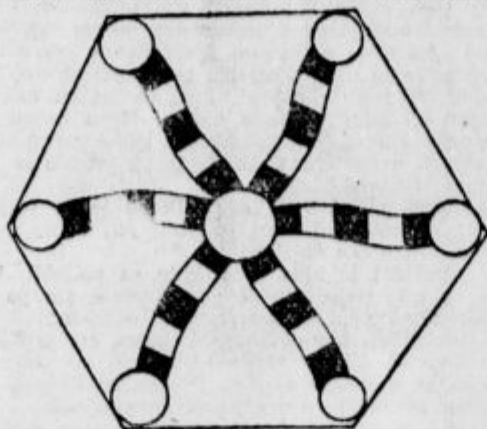
»Kaj pa ti je? Te kaj boli?« je živahni šolar izpraševal svojega molččega tovariša.

Slednjič je vendar spravil iz njega odgovor: »Veš, Stojan, saj sem ti povedal, da je pred dvema tednoma umrl naš gospodar, tisti starček, ki me je imel tako rad in mi je vedno dal kaj dobrega. In še takrat, ko smo zvedeli, da ga je zadela kap, je rekel očka, da bo to za naju še prav posebno hudo. In res; ko sem včeraj prišel domov, je bil v najini sobi neki moč, velik in rdeč v obraz, ki se je zadiral nad očka, da odslej ne bova več v tej sobi stanovala, razen če naš očka plačuje na mesec po sto lir. In iz kuhinje odslej tudi ne bova ničesar več dobila. Tisti mož z rdečim obrazom je njegov sin, ampak od sedaj ga ni bilo nikoli doma, in očka ga skoraj ne bi bil spoznal. In sedaj morava najpозnejše jutri z očkoma iti iz sobe in sploh ne veva, kam bi šla, od česa bova živela. In očka s svojo bolno nogo...« in dečka so obile solze in ničesar več ni mogel reči.

»Pa ravno jutri, ko bo sv. Miklavž hodil okrog, saj še vedel ne bo, kam naj ti kaj prinese! Je vzklil Stojan, ki mu je že teden dni rojil po glavi samo nebeški svetnik, predvsem seveda njegovi darovi.

Pojdimo na izlet!

Dai na mizo polo debelega papirja. Z barvast kreda nariši v sredo izletni kraj — katerega hočeš. Potem nariše vsak, ki je pri tej igri, pot od sebe do tistega kraja. Nato se dogovorite, na koliko delov naj se pota razde-

lijo — kot vidite na sliki. Zdaj si naredite iz vzgalič in lesenih gumbov (ali iz lepenke) dve frtavki. Dva igralca zavrtita po eno frtavko. Tisti, čigar frtavka pade prva, ne gre nikamor naprej, drugi pa gre za korak dalje. Če je veliko igralcev, potem imamo lahko tri frtavke. Tisti, čigar frtavka se naideli vrtil, gre za dva koraka dalje, drugi za enega, tisti, čigar frtavka prva pade, pa ostane na svojem mestu. Kdor je prvi na cilju, dobi igro.

Ptič, ki nima pristne barve perja

Turako, papigi podobnih afriški ptič, je doslej znan kot edina žival, ki nima pristnih barv. Navaden dež mu nič ne škoduje. A čim se, kot je njegova navada, spričo hudega naliva zateče pod listje dreves, se v njegovih perutnicah razkroji rdeča barva in poharva vsega ptiča, da postane krvavordeč. To pa zato, ker vsebuje voda, ki kaplja z listja, majhno holičino amoniaka.

Pet let je romal Selkirk v svoji opremi okoli po sejmistihih.

Zaradi tega dogodka sta se Selkirk in njegov tast domislila, da bi spremenila navdušenje za Defoejevo knjigo v denar. Selkirk je sklenil, da bo hodil s tastom okoli po Angliji in se na sejmistihih razkazoval proti vstopnini.

Rečeno — storjeno. Najprej sta prepotovala Skotoko, nato še Anglijo in sta bila najdel v Londonu, kjer si je tudi Daniel Defoe ogledal Selkirka, ki ga je bil doslej poznal le po pripovedovanju njegovih spominov iz ust kapitana Rogersa. Velikanske množice ljudi so se gnetle pred Selkirkovo stojnico, kjer je bilo videti pravega Robinsona in še vse polno zanimivosti iz daljnih krajev.

Selkirk in njegov prebrisani tast sta pet let romala okoli in si nabrala precejšen kupček denarja. Nato sta se vrnila domov v Largo, kjer sta živela brezskrbno življenja.

Pravnik Selkirka, neki imovit tkalski mojster, je še leta 1806. kazal ljudem slavno opremo svojega pradedca, resničnega Robinsona.

»Saj ne mislim na Miklavža; saj ta je k nama prišel ponavadi le bolj na koncu, ko je imel samo še kak piškot in nekaj orehov; očka je rekel, ker sva tako visoko, in je že prestar, da bi sam hodil! Ampak to premišljam, kam bova šla stanovat in kaj bova jedla. Očkova pokojnina bi zadoščala samo za eno, pa še za to je premalo. Službe pa očka tudi ne dobi nobene, ko ima bolno nogo. Ves dan sva včeraj premišljala, in če ne bo drugače, bom pa jaz moral iti kam za tekača ali vajenca.«

Med tem pogovorom sta prišla do šole, kjer se jima je pridružilo še več solčev, ki so ju takoj vsi obkrožili. Največ govorjenja se je danes sukalo okrog bližnjega prihoda sv. Miklavža in okrog neštetihih, mogočih in nemogočih želj v zvezi s tem. Toda, Stojan, sicer eden najbolj živahnih, danes ni govoril veliko, in če ne bi bilo kmalu pozvonilo, bi soščolci to najbrž zapazili in se začudili.

Stojan skoraj ni imel manjših skrbi kakor Andrejšek. Imel je tega svojega soščolca zelo rad. V šoli sta sedela vedno skupaj in si pri vseh težavah zvesto pomagala; toda tudi v prostem času sta bila mnogokrat skupaj; obiskovala sta drug drugega in vedno sta se dobro zabavala. Bila sta pač res dobra prijatelja. Zato bi bilo Stojanu seveda zelo hudo, če bi Andrejšek moral kam oditi v službo, morda bi moral obiskovati celo kakšno drugo šolo — morda se sploh ne bi več videla. To bi bilo pa res preveč žalostno. In Andrejškov očka? Kaj naj naredi? — Nič kaj posebno pazljiv ni bil danes Stojan in še sreča, da gospod učitelj danes ni zahteval od svojih učencev prevelike pazljivosti, saj je vedel, kako je z otroki na dan pred sv. Miklavžem.

Kar naenkrat pa se je Stojanu obraz razjasnil in zašepetal je Andrejšku: »Že vem, kaj boš naredil. Boš videl, vse bo dobro. Ti bom

Sv. Miklavžu — pismo v nebo

Ko mesec se prikazal na nočnem je nébu, se polja temine so vse posrebrile. Srebró z neba in z njó se v eno je zlilo, in zvezdice lesket se ko lučke je drobne nasmehnili.

»Kam pojdeš nocoj?« vprašal angelov zbor je svetnika — Miklavža.

»Tja dol na zemljo, tja dol, kjer hudo, se mi zdi, je zdaj malčkom.«

Ta angel v košaro nabere si jabolko, oni z drobnino se sladko opremi. In tretji rokavic in čepic nabere in dene si v koš, a četrti še hrušk in orehov in leta natlači. In peti in šesti in dalje — usak angel si vzame dobrot iz nebeske zaloge, in čaka, da sveti Miklavž se v toplo se ogrne in je pripravljen za pot.

O, kako po srebrni se mesečini naglo spušča nizdol vsa ta družba nebeška! Prišedši na zemljo, sveti Miklavž na okenca trka, darila razdaja, tolaži in briše prebride solze. Ko angelom zmanjka že vseh teh darov, pa naglo v nebo se povzpnejo in spet se vračajo težko obloženi.

O, sveti Miklavž, daj eno dobroto otrokom in nam, že velikim: Daj in izprosi miru, da otroci v domovih svojih bodo veseli, in da staršem ne bodo več solzne oči!

Otoki, ki imajo zimsko spanje

Ce je poletje jako vroče, se tvori v nekaterih barjanskih jezerih vodikovi plini, ki dvignejo del tal kakor otoke na površje vode. Čim pa postane hladno in se plini nič več ne razvijajo, se otoki potopijo in imajo zimsko spanje.

Pet minut botanike

Cvetje za božične dni.

Za božič vidimo v izložbah trgovskih vrtnarjev cvetoče vejice forzij, dreva, češnje itd. Marsikdo misli, da je to cvetje prišlo iz daljnih krajev, kjer sonce tudi v tem času toplo greje. Vendar je treba le malo čarovnije v topli sobi, pa imamo čez nekaj tednov lepo spomladansko cvetje.

Ze stara naša navada je, da na dan sv. Barbare (4. decembra) narežemo cvetne vejice onih okrašenih grmov in drugih dreves, ki se odpro zgodaj spomladi, še preden ozelenijo. Odrezane vejice vtaknemo v posodo polno vode, ki jo postavimo na omara blizu peči, nad ognjišče ali kam drugam, kjer je stalna toplota. Čim večja je namreč toplota, tem prej se cvetje odpre. Seveda moramo paziti, da se cvetje ne zapari. Vode ne menjavamo, marveč le prilivamo in da se ne usmradi, ji dodamo ščepec soli ali nekaj oglja. Čez nekaj tednov se prično cvetovi odpirati. Tedaj prenesemo vejice v hladnejšo sobo, da se cvetje dalje časa obdrži. Ta poskus pa se nam posreči le tedaj, če je rastlina že prespala prstovoljni počitek. Količnik vse toplote pa naj bo umetne (v sobi) ali naravne (v dvorani), je pri različnih rastlinah različen in dostikrat ogromen. Leska porabi za razvoj cvetov 226 stopinj Celzija, navadni volčin 303, forzija 450, dren 570, marelica 843, breskev 1100, mandelj 1200, češnja 1265, beli trn 1256, hruška 1325, jablana 1432, češplja 1435 stopinj Celzija itd.

Iz te tabele lahko že vnaprej izračunamo, kdaj se bo ta ali ona vejica odprla, če bo vedno stalna toplota. Forzija, ki porabi 450 stopinj toplote, se bo odprla v 24 dneh, če bo znašala toplota 25 stopinj Celzija.

Čim kasneje režemo vejice, tem prej se odpro, ker so bile deležne nekaj toplote že zunaj. Zanimivo je tudi to, da porabi bršljan pri nas največ toplotne energije, preden odpre svoje cvetove, in sicer kar 6000 stopinj. Ista toplota pa zadostuje že za zorenje hrušk in jabolk.

Namесто da bi postavljali vejice forzij in drugih grmov za tako dolgo v kurjene prostore, jim lahko ta čas s primernim »kopanjem« skrajšamo. V podolgovato posodo, škaf ali banjo nalijemo vroče vode ter pustimo, da se ohladi na 35–40 stopinj. Nato položimo v vodo cvetne vejice, posodo pokrijemo, dobro ovijemo z vrečevino, da ostane 12 ur voda enako topla. Če je potrebno, postavimo vse skupaj na toplo peč. Čez 12 ur vzamemo vejice iz vode in jih postavimo v kozarec v vodo. Vejice bodo v prav kratkem času pričele odpirati cvetne popke.

Zanimivo je, da kopelj učinkuje tudi lokalno, kakor nam kaže slika. Če namreč vložimo v toplo vodo le eno polovico vejice (n. pr. leskove), se bodo najprej razvile majice na tej strani. Ne okopana stran pa razvije cvetove kasneje, ker zahteva normalno višino toplote.

povedal, ko bova šla domov.

In ko sta sama šla proti domu, je Stojan povedal, kaj si je izmisli.

»Andrejšek, kaj si si letos želel od Miklavža?«

»Veš, saj si nisem tako prav zares želel, ko vem, da ne more tako visoko, ampak rad bi do bil tako igro, da se iz ploščic in palčk sestavlja mize in stolčki in hišice, pa še celo kak stroj, ki ga je mogoče premikati — tisto je tako lepo; saj veš, tisto, kar imaš tudi ti; ampak jaz bi si želel kar čisto majhno. Pa saj —«

»No, vidiš, Andrejšek. Zdaj pa ti danes molim k sv. Miklavžu in mu reči, da ti ni treba ničesar prinesiti, samo naj kako naredi, da bosta z očkoma imela kje stanovanje in jesti. Veš, nekoč mi je mamica pripovedovala, kako je neki slikar prosil za nekaj, v zameno je pa dal v cerkev svojo najlepšo sliko. Ti bi pa tako naredil in jaz mislim, da bi to ravno tako veljalo in bi sv. Miklavž že kako naredil.«

Zdaj se je tudi Andrejšku obraz razjasnil in se je zahvalil prijatelju za dober svet, pa brž stekel domov, da pove še očka, kaj si je Stojan izmisli.

Ko je Stojan prišel domov, je bil začuda priden in miren. Starši so pripisovali to pridnosti bližnjemu prazniku, slednjič se jim je pa le zdelo že kar malo preveč nenavadno in zakrbeli so, ali ni morda bolan. Ko so ga izpraševali, jim je povedal vso žalostno zgodbo svojega prijateljskega pristavila, da bo Andrejšek sedaj molil k sv. Miklavžu, ki mu bo gotovo storil to dobroto. — Cisto po tistem pa je zaupal mamici še, da bo tudi on molil in se odpovedal vsem Miklavževim darovom, samo da bi še dalje ostala skupaj z Andrejškom.

Ko sta oba tovariša šla naslednje jutro v šolo, sta bila že malo manj v skrbeh, saj sta trdno zaupala v dobrotljivost sv. Miklavža.

Za siljenje so najprimernejši sledeči grmi in drevesa: leska, forzija, dreca in rožnata japonska kutina, dren, jelsa, češnja, višnja, sliva, breskev, marelica, mandljevica, beli trn in brogorita. Vsi ti grmi imajo že od jeseni pripravljeno cvetno popje in je siljenje kaj lahko. Poskusimo, da bomo imeli za praznike v vazah tudi spomladansko cvetje!

FANTEK V NEBESIH

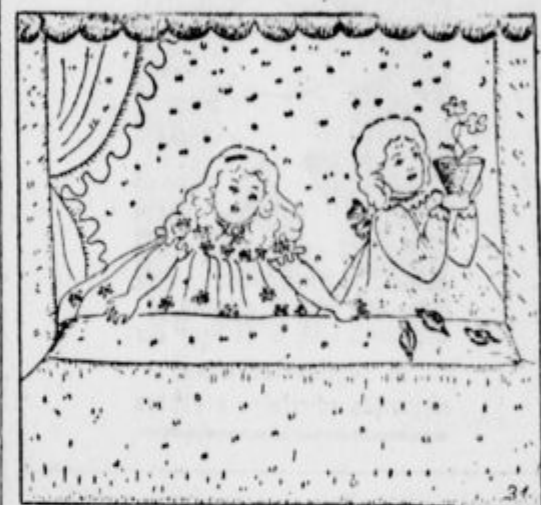
TEKST IN SLIKANICE: DAGMAR KACER

21.

PA NI BILO TAKO HUDO. ANGELČKI SO OSNAŽILI MADEŽE S SREBRNIMI NEBEŠKIMI METLICAMI: KRISTALNE BELE ZVEZDICE SO ZACHELE PADATI Z NEBES NA ZEMLJO

22.

OTROCI NA ZEMLJI PA SO VESELO VZKLICALI: SNEŽI! OH, KO BI SOSEDOVI DUSICA IN BOŽICA VEDELI, DA JE NJUN PRIJATELJEK TISTI, KI SIPLJE SNEG S SVOJO NEBESKO METLICO!

23.

NJEGOVA MAMICA JE VZDIHNILA: »PRVI SNEG! OH, KAKO BI GA BIL MOJ LJUBLJENI MALCEK VESEL, DA ŽIVI!« ANGELČEK PA SI MISLI: »KO BI VEDELA MAMICA, KAKO DOBRO MI JE BITI ANGELČEK, PA BI NE JOKALA!«

Popoldne tistega dne pred sv. Miklavžem je Stojan ravno sklenil svojo računsko nalogo, ko so se nenadoma odprla vrata in v sobo je planil — Andrejšek.

»Stojan, Stojan, vse je dobro! Sv. Miklavž me je že uslišal! Pomisli: veš, kam je ravno kar prišel voz z našim pohištvom? K vam! Tu pri vas bova odslej stanovala, dol v tisti sobi, kjer sva takrat imela gledališče, saj veš, v tisti veliki! In še nekaj; očka je dobil službo, pa tako, da mu ne bo treba nič hoditi in delati. Vsako jutro ga bo ob sedmih vaš Janez peljal v tisto tovarno, kjer je tvoj očka, in moj očka bo potem sedel tam v neki majhni sobici in vsakdo, ki bo hotel iti k tvojemu očku, bo moral najprej v tisto sobico in tam povedati, kdo je in kaj hoče in potem bo moj očka vse to telefoniral tvojemu. Oh, Stojan, kako bo zdaj lepo! In zdaj bova lahko veliko več skupaj, kot prej!«

»Juhe, Andrejšek! Tu bo odslej veselo pri vas! Kar vedno bova skupaj — to bo sijajno!«

»Veš, zdaj se moram pa res lepo zahvaliti sv. Miklavžu. Bi mu pisal ali kako?«

»Saj pride zvečer k nam, pa mu boš lahko kar povedal.«

Res je zvečer prišel nebeški svetnik, in Andrejšek se mu je zelo lepo zahvalil za njegovo dobroto. Sv. Miklavž je bil z obema dečkoma zelo ljubezljiv in njegov peklenski spremljevalci niso prišli kar nič do veljave.

Kakšno pa je bilo veselje šele naslednje jutro, ko sta dečka našla Miklavževe darove! Andrejšek je dobil lepo veliko igro za sestavljanje, šolsko torbico, nogavice, lepo knjigo in še polno sladkarij in sadja. Stojan pa je tudi dobil vse, kar si je želel, čeprav se je tako velikodušno odpovedal vsemu.

Ni bilo odslej boljših prijateljev, kot sta bila Andrejšek in Stojan in ostala sta tako vse življenje.

A. Fogazzaro

52

Palača ob jezeru

Zaradi svojega vse prej kot vpludnega vedenja do preprostih slojev je že nekdo v Turinu dobil zašušico od nekega natakara. Morda bi bil tu naletel še na kaj hujšega, če bi bil Haron slišal njegove besede. K sreči pa je slišal samo zadnjo in je odrinil barčico iz zaliva ter krenil z njo proti prestolu, kjer je voda bila bolj mirna. Tu je Marina in Nepo dopovedoval z rokami, da se lahko pride na vrh skale in odtoč skozi razpoko na prosto Marina je odvrnila šal na dno čolna, skočila na sedež in v dveh skokih dospela na vrh skale. Odtod je ukazovala pomignila Nepu, naj gre za njo. Nepo je stal v čolnu in tipal skalo; obotavljal se je in postrani gledal Harona. Slarec ga je dvignil in postavil na rob skale. Ko se je Nepo po dolgem tipanju oprijel, ga je porinil na vrh. Odtod je bilo mogoče priti na prosto po ozki deski, ki je služila ribičem kot most.

Ko je Marina namignila brodarju, naj jo počaka, je odšla z Nepom po tej deski. Pogled na kraj, kamor sta dospela, bi se zdel divji tistemu, ki ne bi prišel semkaj iz podzemlja. Marina se je vzpela do nekaterih slabotnih tis, ki so se z vejami dotikale črne skale, ki je stala poleg jame, ki je vodila v votlino in odkoder je prihajalo hrumenje že zelo oslabljeno. Težko je bilo hoditi po tem strmem pobočju, pokritem z vlažno travo, kjer ni bilo nobene steze; le tu pa tam so se v ilovnati zemlji poznali sledovi nog. Nepo je hodil z veliko težavo in se je ves čas oprijemal šopov trave, da bi ne zdrknil na-

vzdol. Ko je bil le nekaj korakov oddaljen od Marine, je obstal, da bi zopet prišel do sape. »Ostanite tam,« mu je dejala »V temi imate več poguma.«

»Zdaj pa nikakor ne bom odnehal,« je dejal Nepo.«

»Stojte!«

Nepo je obstal s temnim obrazom in ves nemiren. Prej je menil, da se hoče Marina pogovoriti z njim brez prič. Zdaj pa ničesar več ni razumel. Nevoljen je bil nanjo, vendar pa ga je prevzelo novo čustvo ali bolje nov občutek.

Doliki male ročice in postave polne življenja, mu je vzvalovil kri.

Za hip sta oba molčala.

»Hočete torej?« je vprašala Marina.

»Ah!« je odvrnil Nepo in iztegnil roki.

Zopet molk.

»Zakaj hočete?«

»Moj Bog, kako vprašanje!«

»Kajne?« se je nasmehnila Marina. »Prav imate.«

Pogledala ga je s prodirljivim pogledom in nato dejala glasno:

»Toda ne ljubim vas!«

»O duša moja!« je vzklil Nepo, ki njenih besed ni prav razumel. Spiezal je v njeno bližino.

Marina se je presenečena umaknila.

»Ne ljubim vas,« je ponovila.

»Ne ljubite me? Kako to, da me ne ljubite?«

A pred petimi minutami v čolnu v temi...«

»Res? Se vam je zdelo?«

»Moj Bog! Če bi čoln mogel govoriti!«

»Povedal bi grde stvari o vas. Varali ste se. Ne ljubim vas.«

Nepo jo je gledal z namršenimi obrvmi in z na pol odprtimi ustni.

»Kljub temu pa vas sprejemem,« je dejala Marina.

»Vam torej to zadošča?« ga je vprašala.

Nepo je hotel odgovoriti z objemom, a deklacija ga je oddaljila od sebe s tem, da mu je nastavila sončnik na prsi.

»Vrnite se nemudoma,« mu je dejala. »Brodar lahko odide takoj nazaj. Ne bom šla z vami. Šla bom okrog votline od zunaj. Nočem iti z vami. Da bi vi šli z menoj? Ne, nočem vas. Pojdite! Ali niste zadovoljni zdaj? Recite gospodični Steinege in dečku, naj me čakata ob mostu. Vsi ostali pa pojdite naprej. Tudi ob jezeru nas ni treba čakati. Prav tako nas ni treba čakati za večerjo. Ko se vrnete domov, lahko govorite z materjo in stricem. Govorite takoj, preden se vrnem. Pojdite!«

Nepo pa ni hotel oditi. Prosil je za poljub a ga ni dobil. Ni smel poljubiti niti njene male roke, niti njene obleke.

Pograbil je njen sončnik in ga poljubil. Voda in vejevje se mu je posmehovalo. On pa je odšel zadovoljen in nezadovoljen obenem.

Ko je Marina dospela do mostu, sta jo Edita in Riko že čakala. Molče so krenili po poti, ki so jo že prehodili zjutraj. Preden so dospeli do jezera, so zavili po drugi poti proti griču.

Ko so dospeli skoraj na vrh malega grička, je Marina, ki je šla spredaj, obstala in dejala:

»Bila sem iskrena.«

Edita ni razumela in ni odgovorila. Ni opazila razburjenja v Marininem glasu in nemira v njenih očeh. Njena duša je bila vsa prevzeta ob pogledu na krasoto narave. Hodila je počasi in

občudovala nebo, ki se je bočilo tako čisto nad gorami, ki so se blešale v senci. Zdelo se je, kakor da tudi gore gledajo k nebu, združene v neki skupni misli, v neki vzvišeni molitvi brez besed. Čutila je, kako ta zbrana prijava tudi v njeno dušo. Ni mogla razumeti, kako je mogoče, da bi kdo mislil na kaj drugega; ni čutila več, kakor zjutraj, morečega Marininega vpliva. Bila je prosta. Ko je dospela čisto na vrh griča, je ob pogledu na nov razgled, ki se je odprl pred njo, dejala:

»Koliko poezije je tu!«

Marina ni odprla ust. Ko se ji je Edita približala, je opazila, da ima vse solzne oči. Presenečena je obstala. Marina jo je s silo prišla pod pazduho in potem ko je namignila dečku, naj gre naprej, je naglo krenila s steze na travnik. Ne nadoma pa je objela tovarišico in bruhnila v krčevit jok. Jokala je, naslonjena na Editino ramo, ji govorila nerazločne besede v obleko in od časa do časa stresala z glavo. Edita je vsa trepetala. Zadušen glas tovarišice ji je segal do srca, a razumeti ni mogla niti ene besede. Prevzelo jo je globoko usmiljenje, kakor da bi srce razumelo besede, ki jih je Marina šepetala. Iskala je tolažilnih besed, a jih ni mogla najti. Ponavljala je: »Pomirite se!« a brez uspeha, ker je Marina tedaj še z večjo silo odkimavala. Sklonila je glavo in se z ustnicami približala Marininim lasem. Za hip se je obotavljala, kakor da bi se borila z neko skrito mislijo, končno pa je poljubila to pomnožno glavo, ki je bila zdaj tako ponižana in v duši je začutila sladko tolažbo, kakor da bi bila dosegla veliko zmago. Polagoma je Marinino ihtenje ponehaval. Deklica je dvignila glavo in se nekoliko oddaljila od tovarišice.

GOSPODJE POZOR! Klobučarna »PAJK« strokovno očisti, preoblikuje in prebarva vse vrste klobukov po nizkih cenah. Lastna delavnica. Se priporoča Rudolfa Pajka, Sv. Petra c. 38

DARMOL

Il miglior lassativo
najboljše odvajalno sredstvo

Dvogovor

»Res je, da sva se z ženo večkrat sporekla, toda zadnja beseda je bila vedno le moja.«
»Seveda, ko si jo prosil za oproščenje.«

Mali oglasi

Kupimo

Otroške sani

dvo ali tridesetne, dobro ohranjene, kupim. Cenjene ponudbe: Dolenjska cesta 13, pritrilje.

Pisalni stroj, gromofon

in plošče, dobro ohranjene ali pa v neuporabnem stanju, kupuje plača najvišje dnevne cene: »EVEREST«, Prešernova ulica 14.

Pisalni stroj

cirilčni, kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Cirilica« št. 6697.

Pisalni stroj

prenosni ali pisarniški - kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Rabljen stroj« št. 6698.

Kupujte pri naših inserentih

Službe

Dobe:

Hlapca, pridnega

vestnega in poštenega - iščem h konjem. Naslov v upravi »Slov.« št. 6726.

Gospodinjstvo pomočnico

zmožno vseh hišnih del iščem. Vprašati: Sv. Petra cesta 34.

Prodamo

Rumeno korenje, repo

za ribanje, krmilno peso in rumeno kolerabo je čas kupiti samo še nekaj dni. V trdem zimskem vremenu ne bomo mogli več uvoziti gornjih vrst blaga, zato opozarjamo vse reflektante, da jih prodajamo samo še nekaj dni v naših skladiščih v Maistrovi ulici števil. 10 in v mesarski stojnici Fr. Ocvirka na Pogačarjevem trgu. Založite se pravočasno! Gospodarska zveza, Ljubljana.

Šivalni stroj, pogrezljiv

šiva naprej in nazaj, nov prodam ali zamenjam za živila. Pred škofijo 19, hišnica.

Elektr. rešo na 2 plošči

Siemens, skoraj nov, prodam. Ogled v delavnici Gorec.

Moško zimsko suknjo

rjavo, prodam. Naslov v upravi »Slov.« št. 6728.

Sobe

Oddajo:

Opremljeno sobo podstrešno, oddam poselniki osebi, ki je čez dan odsotna. Jernejeva ul. 29, šiška.

Vajenci

Ključavničar. vajenca sprejemem. Naslov v upr. »Slovenca« pod 6710.

Dne 30. novembra 1942 je po kratkem in hudem trpljenju, previden s tolažili svete vere, odšel k Bogu, naš ljubljeni in nepozabni soprog, sin, brat, stric in svak, gospod

Vidmar Ludovik

trgovec in posestnik

K večnemu počitku ga bomo spremili v četrtek, 3. dec. na domače pokopališče. Ambrus, 1. decembra 1942.

Globoko žalujejo:

Micka roj. Pogorelec, žena; Tonček, Milenko, Andrejka in Stanko, otroci; oče, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani

naznanja žalostno vest, da je dne 1. decembra t. l. umrl v Novem mestu dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda, gospod

Ferdinand Seidl

profesor v pokoju, dopisni član bivše Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, častni član Prirodoslovnega društva

Neutrudljivemu prirodoslovnemu raziskovalcu in zaslužnemu znanstveniku bo Akademija ohranila hvaležen in trajen spomin.

V Ljubljani, dne 2. decembra 1942.

Edgar Wallace

16

Skrivnost skrivljene sveče

Roman.

»Kaj je hotel?« je vprašal T. Ka.

»Rekel je, da je pred kratkim zvedel, da je stanovan Vassalaro pri meni, in da želi poravnati najemnino, ki mi jo je ostal dolžan,« je povedal gospodar.

»Kakšen je bil?« je vprašal T. Ka.

Po kratkem opisu je komisarja kar zabeležilo pri srcu.

»Ne vem, kaj bi stavil, da je bil Kara!« je vzklil in začel na najrazličnejše načine preklinjati.

»Cadogan Square!« je ukazal.

Ko je pozvonil, so mu takoj odprli. Gospod Kara, da je daleč iz mesta že od sobote. Sluga, ki je vse to povedal, je nezaupno gledal obiskovalca, spominjajoč se svojega prednika, ki je izgubil službo, ker je preprijateljsko zaupal čudnim električarjem. Nič ni vedel povedati, kdaj se Kara vrne, ali kmalu ali pozneje. Lahko bi se vrnil še to noč, lahko pa tudi ne.

»Vse evoje življenje zapravite,« mu je rekel T. Ka. Jedko, če se ne lotite prerokovanja.«

»To nam kar olajša našo zadevo,« je rekel, ko je spet stopil v avto in sta se vračala. »Poiščite mi prvi jutranji vlak v Turiestock in brzojavite v hotel George, naj imajo pripravljeno avto.«

»Zakaj ne bi šla nocoj?« je vprašal Mansus.

»O polnoči gre tudi vlak. Vozi sicer počasi, a pride tja med šestimi in sedmimi.«

»Prepozno,« mu je odvrnil, »razen, če bi našli

način, kako bi prišli od tu v Paddington v približno petdesetih sekundah.«

Jutranje potovanje v Devonshire je kljub lepemu dnevu vzbujalo malodušnost. T. Ka. je imel čudno slutnjo, da se je moralo zgoditi nekaj neprijetnega. Podožele je s svežim zrakom pomladnega jutra ga je nekoliko oživilo.

Ko sta se vozila po Destovi dolini, ga je Mansus potprepljal po rami.

»Poglejte!« je rekel in kazal pod sinje nebo, kjer je kakih tisoč metrov nad njima plulo mirno letalo z belimi krili, ki se ni zdelo večje ko kak oddaljen kačji pastir, lesketajoč se v soncu.

»Boga mi,« je vzklil T. Ka., »sajajno sredstvo za beg!«

»Mogoče pa je res,« je pripomnil Mansus.

Pomen letala so pojasnili Tu. Kau. kako minuto pozneje, ko ga je ustavila oborožena straža. Pogled na njegovo legitimacijo je zadostoval, da je smel dalje.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal.

»Neki jetnik je pobegnil,« je odgovorila straža.

»Pobegnil z letalom?« je vprašal T. Ka.

»Nič ne vem o letalu, gospod, vem samo, da je eden izmed delavcev pobegnil.«

Voz se je ustavil pred vrati jetnišnice in T. Ka. je s svojim pomočnikom izstopil. Ni bilo težko najti upravitelja, ki je bil zelo zaposlen, ker beg kakoga kaznjence je kaj resna zadeva.

Uradnik bi bil osoren, a legitimacija je tudi njega pomirila.

»Ves iz sebe sem,« je dejal upravitelj, »eden izmed kaznjencev je pobegnil. Mislim, da vam je že znano.«

»Mislim, gospod, da bo še nekdo izmed vaših ljudi odšel,« je odvrnil T. Ka., ki je imel čudno

spoštovanje do vojaških oblasti. In je vzel dokument in ga položil na mizo pred upravitelja.

»Odluk, da se izpusti John Lexman, ki je obsojen na petnajet let ječe.«

»Datirano je včeraj zvečer!« je vzklil in se oddahnil. »Hvala Bogu, tiče se človeka, ki je pobegnil!«

VIII.

Dve leti po teh dogodkih se je vozil T. Ka. iz Batha v London, ko je bral v dnevniku »Morning Post« zanimivo poročilo, ki ga je kratko obveščilo, da se je udeležil gospod Remington Kara, vplivni leader grške kolonije, kot častni gost obeda, ki ga je priredilo Helensko društvo.

T. Ka. je videl Kara samo mimogrede po onem usodnem jutru, ko je odkril, da ni pobegnil samo njegov dobri prijatelj iz deatmoorske jetnišnice ter kakor izginil prav tedaj, ko je bilo izdano njegovo pomiloščenje, temveč da se je izgubila tudi njegova žena, kakor bi se vdrla v zemljo.

Kakor slučajno, tako je mislil tudi T. Ka., je prav tedaj izginil tudi Kara iz Londona, kjer se je spet pojavil čez šest mesecev. Na katero koli vprašanje, kje bi se nabajala Lexmanova, je bil ljubezniv, a ni vedel nič povedati.

John Lexman se je pač najbrž skrival v kak odmaknjen kot, da bi se ognil pravici, in žena je morala biti pri njem. T. Ka. ni dvomil v tako razlago. Objavil je dopis o pomiloščenju in vseh okoliščin, ki so ga povzročile, ter še poskrbel, da so vsi pomembni evropski listi prinesli to poročilo v izviru.

Med odvnetiki ni bilo še rešeno vprašanje, je li John Lexman zaradi svojega bega stvarno kaj kriv ali ne in je li kazniv, kar pa Ta. Ksa. ni

vznemirjalo, da ne bi mogel spati. Sicer pa je najskrbneje proučeval vse podrobnosti bega. Odgovorni čuvaj je bil odpuščen iz službe, a je kmalu nato kupil v Falmouthu neko pivovarno, in sicer za tako ceno, ki v uradnih krogih ni dopuščala dvoma, da se je dal za ogromno vsoto dokupiti...

Kdo je zamislil beg in poskrbel zanj, gospa Lexmanova ali Kara?

Nemogoče je bilo spraviti Kara v zvezo s tem dogodkom. Avto so izsledili v Exteru, kjer si ga je izposodil »neki gospod, ki je bil očitno iz inozemstva,« sofer pa, kdor koli je bil, je popolnoma izginil. Ob preiskavi v Karovem hangarju v Wembley so ugotovili, da sta ostala njegova dva monoplane na mestu in T. Ka. ni mogel izslediti gospodarja letala, ki ga je videl usodnega jutra nad Dertwosom.

T. Ka. je bil nekoliko razdražen, a se je le mugal, ko še vedno niso verjeli, da bi se bil mogel izvršiti beg na tak način. Medtem ko je gledal iz vlaka, kako beži mimo okna pokrajina, se je zamislil v posamezne prizore vse zadeve.

Z vzdihom je odložil dnevnik, iztegnil noge na nasprotni sedež in se predal sanjarjenju. Pa je le kmalu vzel spet časopis in raztresen v njem iskal kaj zanimivega, s čimer bi pregnal dolgočasje zadnjega kosa vožnje med Newburyjem in Paddingtonom.

Našel je nič kaj vabljiv, dva stolpca obsegaajoč članek, »Rudninsko bogastvo Sierre de Fulgoc. Bil je pisan v bleščemem slogu, a obenem lahek in poučen. Govoril je o doživljajih v motvirju onstran Zaliva sv. Boštjana, o potovanju ob reki Guarez Celinan, o nočeh, prečutih v pragozdovih, in zaključil z geološkim poročilom, razpravljajoč o vrednosti scenita, porfirja, trahita in dialaba.